

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref
02/1624 AØ GP

Vår ref
03/41

Dato
11. april 2003

Endringer i lov om trdomssamfunn og ymist anna og lov om tilskot til livssynssamfunn

Vi viser til brev datert 26. februar om ovennevnte sak.

Vedlagt følger SMEDs kommentarer til saken.

Med hilsen

Guro Fjellanger
Daglig leder

Ella Ghosh
Rådgiver

Vedlegg

*Kopi: Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
Postboks 5816 Majorstuen, 0308 Oslo*

SMEDs merknader til forslag til endringer i lov om trdomssamfunn og ymist anna og lov om tilskot til livssynssamfunn

SMED har merket seg at tros- og livssynssamfunn som omfattes av tilskuddsordningen skal sende inn oversikt over organisasjonsnummer, fødselsnummer¹ og kommunenummer (men ikke enkeltmedlemmers navn). Vi forutsetter at behandlingen av saken i Datatilsynet samt aggregering på fylkesnivå vil sikre at de endringer som skjer ivaretar hensynet til personvern, slik at man ikke kan spore tilbake individers religiøse tilknytning i den enkelte kommune.

Vi mener det er viktig at formålet med innhenting av opplysninger tydeliggjøres. Mange grupper frykter overvåking og kontroll av enkeltmedlemmer, og det ligger et potensiale for konflikt i de enkelte menigheters persepsjon av statlig kontroll av indre anliggender. Noen vil også oppfatte de foreslåtte tiltakene som mistenkeliggjøring. Myndighetene må gå varsomt frem slik at det tas hensyn til trossamfunnenes eventuelle reaksjoner. Enkelte religiøse grupper, og enkelte individer med annen religiøs tilhørighet har erfaring med misbruk av registeropplysninger, delvis fra fortiden her i Norge og delvis fra andre land. Dette tilsier at det bør brukes ressurser på å sikre at registreringen skjer under forhold som i størst mulig utstrekning ivaretar personvernet med særlig henblikk på å hindre identifisering av individer i mindre kommuner og små tros- og livssynssamfunn. I tillegg er det viktig at man også greier å kommunisere dette ut til dem det gjelder på en slik måte at man tar deres bekymringer på alvor.

Statistikk fra SSB viser at det er mange personer med tilknytning til ulike verdensreligioner som ikke er registrert i tros- og livssynssamfunn. Vi er ikke kjent med hvorvidt og hvor stor andel av ”de uregistrerte” som har en løs form for tilknytning til eksisterende organisasjonene/menighetene. Både Den norske kirke og andre trossamfunn vil ha et sett ”sporadiske brukere” som ikke deltar aktivt i faste aktiviteter. Det er dog sannsynlig at ressursituasjonen for kirker tilhørende Den norske kirke vil skille seg fra andre trossamfunn fordi kirken mottar ressurser som reflekterer at det store flertallet av befolkningen i Norge er medlemmer av statskirken. Andelen som er aktive utgjør normalt en relativt lav prosentandel av de fleste kirker hvis man ser på indikatorer som kirkegang og deltakelse i menighetsrådsvalg.

Vi er kjent med at Human-etisk forbund har problematisert den utfordringen som ligger i at utmeldte fra statskirken ikke alltid registreres som utmeldt. Dette gir seg utslag ved dobbeltregistrering i Human-etisk forbund og Den norske kirke. I Kirkeloven §3 sies det at barn anses å høre inn under Den norske kirke såfremt en av foreldre er medlem. Vi ser at forslaget tar opp dobbeltregistrering og kontroll i forhold til Den norske kirke, og håper at dette vil føre til en bedre rutiner for korrigering av dobbeltmedlemskap i løpet av relativt kort tid.

De religiøse minoritetssamfunnene må forholde seg til et virvar av offentlige instanser, regler og tilskuddsordninger. SMED ser at registrering kan skape et merarbeid som kanskje vil representere en ytterligere belastning for små grupperinger i forhold til rapportering totalt.

¹ Vi antar dette ikke gjelder hele personnummeret, kun seksifret fødselsnummer